

Ledere, sinker og opplæring

Statistikker skal vi være sunt skeptiske til. Like skeptiske er det god grunn til å være overfor oppfatninger som ikke kan substansieres. Norges hyppig påståtte forsprang i forhold til omverden på IT-siden er en slik oppfatning: Terpet inn av politikere som ikke forstår forskjellen mellom bredbånd og samband, tror nordmenn flest at vi ligger godt an internasjonalt både innen teknologi og utdanning. Og faktum er at vi ligger foran – med hensyn til investeringer. Vi bruker mer penger på teknologi enn de fleste, men hvor blir det av resultatene? Samtidig med at vi bruker mer penger, får vi også mindre ut av investeringene. Det hersker åpenbart en bred misoppfatning om at teknologi kan løse problemer alene, mens virkeligheten klart og tydelig forteller at teknologi er verktøy: Nødvendige hjelpemidler som – kombinert med andre innsatsmidler – gjør det mulig å nå målene.

Et annet innsatsmiddel, og det som synes å mangle oftest – er opplæring: Vi slår oss på brystet med statistikker som viser et høyt utdannelsesnivå, og glemmer behendig at den utdannelsen som vises i statistikkene er grunnmuren, ikke byggverket. Hvilken nytte har en ingeniør av å kunne statikk-beregne en bro dersom hun eller han ikke behersker elementære verktøy som epost og filbehandling?

“Men dette er da ingen kunst” hører vi tilbake. Så sant, det er ingen kunst, og det er heller ingen kunst å sykle, men læres skal det. En sykkel har liten nytte så lenge den må trilles fordi brukeren ikke har lært å sykle.

Utgangspunkt for observasjonene ovenfor er årstiden. Sommeren er tid for å ferdes i nye farvann, treffe nye mennesker og få del i nye erfaringer. Det er ikke til å unngå at diskusjonene gjerne havner i retning av teknologi generelt og IT spesielt, og sommerens credo har vært opplæring – fra de som trenger den og de som leverer den. Førstnevnte gruppe mangler penger. Opplæring er faretruende ofte det første som strykes når innsparinger står på programmet – i såvel privat som offentlig sektor. Neste punkt er utstyrsinvesteringer - hvilket i mange tilfeller har minimal praktisk betydning på kort sikt på grunn av overinvesteringene vi var inne på ovenfor. Siste skanse, som i mange tilfeller burde ha vært den første, er overtallighet. Om oppgavene aldri så mye tilsier det, vegrer vi oss for å redusere bemanningen. Dette er naturlig nok spesielt utbredt i offentlig sektor – på grunn av organisasjonene og ikke minst på grunn av BUDDY-faktoren. Vi sier ikke opp våre venner, det kan få både sosiale og andre konsekvenser som de færreste har ryggrad nok til å håndtere. At valgene samtidig er i strid med organisasjonens interesser, kommer i 2. eller 3. rekke. Slik er kulturen blitt her til lands, og her er den viktigste årsaken til at vi havner i bakleksa. Vi har rotet til forholdet mellom ansvar og myndighet tilstrekkelig til at det er vanskelig å finne koblingen mellom dem. Selv de mest alvorlige feildisponeringer – som hyppig koster eiere eller skattebetalere millioner eller milliarder – håndteres med en løftet pekefinger og et klapp på skulderen: “Ikke gjør det igjen!”. At det samme skjedd for et år eller to siden, er forlenget glemt.

Mellvik-Rapporten® utkommer 11 ganger i året og utgis av:
Team Mellvik as
Postboks 54 Holmenkollen
NO-0712 Oslo
Telefon 22 14 26 47
Telefaks 22 49 35 98
Org.nr. NO 966989351 MVA

Ansvarlig redaktør:
Hanne Mellingen
Fagansvarlig:
Helge Skrivervik
Korrektur:
Kari Mellingen

Epost: info@mellvik.no
URL: www.mellvik.no
ISSN 0804-9386

Særtrykk tilbys, ettertrykk og kopiering forbudt.

Se baksiden for informasjon om abonnement og bestilling av tidligere utgaver.

Mellvik-Rapporten er et registrert varemerke tilhørende Team Mellvik as.

En leverandør vi var i kontakt med på forsommeren, med hovedsakelig offentlige kunder, fortalte at de hadde gått så langt som til å tilby gratis grunnkurs til en kunde hvis brukere ikke var i stand til å utnytte grunnleggende IT-verktøy. Kurset måtte imidlertid avlyses på grunn av manglende interesse fra kunden. Dette er interessant – fordi det forteller at problemet ikke bare er penger, men holdninger – blant ledere: En totalt manglende interesse for eller innsikt i hva som skal til for å effektivisere og motivere brukerne.

Løsningen på Norges tilbakestående er med andre ord ikke å pøse på med mer opplæring og tøffe intensivkurser, men å stille krav – fra toppen og nedover i alle organisasjoner: Til brukernes kompetanse, til ledernes evne til å lede og ta ansvar, og til forståelse for hva som kreves for at vi skal kunne hevde oss i internasjonal konkurranse. Vel er det riktig at kompetanse er nøkkelen til fremtiden, men det nytter ikke å begynne med IT-kompetansen. Vi må starte med ansvar, myndighet, ledelse og resultat-fokusering. Ledere som er redde for sine medarbeidere og deres oppfatninger i stedet for fokusert på resultater, har ingen bruk for. Det sies – ganske korrekt – at vi får de politikerne vi fortjener. Det samme kan sies om ledere og medarbeidere. En leder – uansett nivå – får de medarbeidere hun eller han fortjener.

Rehabiliteringen av moder Norge begynner med andre ord på toppen. For både forvaltning og næringsliv er tidspunktet perfekt. Aldri har det vært lettere å være bedre enn gjennomsnittet.

Oslo, 10. august 2003

